

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Alueet ja kasvupalvelut -osasto

Muistio
19.12.2024

VN/30844/2024-TEM-1

Työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2025–2027

Työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet osana valtion ohjausta

Työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain (380/2023) 21 §:n mukaan valtioneuvosto vahvistaa työ- ja elinkeinoministeriön esittelystä hallituskausittain työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet. Työ- ja elinkeinoministeriö seuraa ja arvioi tavoitteiden toteutumista vuosittain. Valtioneuvosto voi tarkistaa tavoitteita, jos työmarkkinatilanteessa tapahtuu olennaisia muutoksia.

Työllisyyden edistämisen valtakunnallisissa tavoitteissa voidaan määritellä:

- 1) tavoitteet työvoimapalveluiden toteutumisen, vaikuttavuuden, palvelujen yhteensovittamisen ja kielellisten oikeuksien turvaamiseksi, sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi;
 - 2) tavoitteet osaavan työvoiman saatavuudelle ja osaajien maahanmuuton edistämiseksi;
 - 3) tavoitteet valtion, kuntien ja työllisyysalueiden sekä muiden toimijoiden väliselle yhteistyölle;
 - 4) tavoitteet työllisyystoiminnan kehittämiseksi;
 - 5) tavoitteet työvoimapalvelujen tiedonhallinnan ja digitalisaation kehittämiseksi; sekä
 - 6) muita kuin 1–5 kohdassa tarkoitettuja työllisyyden edistämiseksi tarpeellisia tavoitteita.
- Valtioneuvosto vahvistaa työ- ja elinkeinoministeriön esittelystä työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet

Tavoitteiden valmistelu

TE-palvelut 2024 uudistuksen ollessa toimeenpanon valmisteluvaiheessa tavoitteet on valmisteltu osana valtakunnallista toimeenpano-ohjelmaa. Ohjaus- ja tiedolla johtaminen –valmisteluryhmän jäseniä on osallistettu ja kuultu tavoitteiden valmistelun aikana. Valmistelussa on hyödynnetty laajasti eri tutkimuksia ja selvityksiä.

Työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2025–2027

Työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet asetetaan poikkeuksellisesti keskellä hallituskautta, koska työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain voimaantulo on 1.1.2025. Tavoitteet ovat voimassa siihen saakka, kunnes seuraava hallitus asettaa uudet tavoitteet.

Työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet on muodostettu viiden työllisyyden edistämisen kannalta keskeisen teeman ympärille. Teemat ovat yhdenvertaiset palvelut, työllistymisen tukeminen, julkisen talouden kestävyys, kohtaanto sekä yhteistyö ja verkostot. Kullekin teemalle on määritetty strategisen tason tavoite, joka määrittää työllisyyden edistämisen suuntaviivoja siten, että varsinaiset keinot ja toimenpiteet jäävät työvoimaviranomaisten päätettäväksi.

Työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2025–2027

- Taataan yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset palvelut kaikille asiakkaille molemmilla kansalliskielillä
- Nostetaan matalan työllisyysasteen asiakasryhmien työllisyyttä
- Tuetaan työnhakijan nopeaa työllistymistä vaikuttavilla ja etuusmenoja vähentävillä palveluilla
- Tuetaan ammatillista, alueellista ja kansainvälistä liikkuvuutta työvoimapula-aloille
- Vahvistetaan alueen elinvoimaa yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa

Työvoimaviranomaisten ja valtion viranomaisten tulee ottaa työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet huomioon omassa toiminnassaan.

Tavoitteet, avaintulokset ja perustelut

Taataan yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset palvelut kaikille asiakkaille molemmilla kansalliskielillä

Tavoite on keskeinen, jotta varmistetaan, että jokaisella asiakkaalla on yhdenvertaiset mahdollisuudet asioida palveluissa ja saada palveluja. Tosiasiallinen yhdenvertaisuus toteutuu palveluiden tarjoamisessa ja kohdentamisessa, mikä tarkoittaa, että palvelut ovat aidosti kaikkien saatavilla ja ne vastaavat asiakkaiden tarpeisiin ilman syrjintää. Palvelutilanteissa ei esiinny syrjintää, ja asiakkaiden kielelliset oikeudet toteutuvat palveluissa, mikä varmistaa, että palvelut ovat saatavilla sekä suomeksi että ruotsiksi. Lisäksi palvelupisteet ovat esteettömiä ja verkkopalvelut saavutettavia, mikä mahdollistaa kaikkien asiakkaiden pääsyn palveluihin.

Palvelujärjestelmän hajautuessa sekä kunnille tulevan kannustavan rahoitusmallin vuoksi on keskeistä kiinnittää huomiota siihen, että palveluiden kohdentamisessa huomioidaan asiakkaiden yhdenvertaisuus sekä yksilölliset tilanteet. Tämä varmistaa, että palvelut ovat oikeudenmukaisia ja tehokkaita, ja että ne tukevat kaikkien asiakkaiden työllistymistä ja hyvinvointia.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat tärkeitä asioita julkisissa työvoimapalveluissa, koska ne edistävät sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja yhteiskunnan kokonaisvaltaista hyvinvointia. Kun kaikki asiakkaat saavat tasavertaiset mahdollisuudet ja palvelut, se lisää luottamusta julkisiin palveluihin ja parantaa yh-

teiskunnan toimivuutta. Lisäksi yhdenvertaiset palvelut tukevat työmarkkinoiden monimuotoisuutta ja inklusiivisuutta, mikä on tärkeää kestävän talouskasvun ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kannalta.

Nostetaan matalan työllisyysasteen asiakasryhmien työllisyyttä

Työllisyysaste on tietyissä väestöryhmissä huomattavasti alhaisempi kuin väestössä keskimäärin. Jotta hallitusohjelmassa pitkän aikavälin tavoite 80 prosentin työllisyysasteesta saavutetaan, kaikkien väestöryhmien työllisyyttä on parannettava. Erityisesti nuorten, ulkomaalaisten, täsmätyökykyisten ja yli 55-vuotiaiden työllisyyden kohentaminen on keskeistä, sillä nämä ryhmät kohtavat usein merkittäviä esteitä työmarkkinoille pääsystä.

Matalan työllisyysasteen asiakasryhmien työllistymisen tukeminen on tärkeää julkisissa työvoima- ja yrityspalveluissa, koska se edistää sosiaalista oikeudenmukaisuutta, vähentää syrjäytymistä ja parantaa yhteiskunnan kokonaisvaltaista hyvinvointia. Näiden ryhmien työllisyyden parantaminen lisää myös työvoiman tarjontaa ja tukee talouskasvua.

Tuetaan työnhakijan nopeaa työllistymistä vaikuttavilla ja etuusmenoja vähentävillä palveluilla

Nopean työllistymisen tukeminen vähentää työttömyysjaksojen pituutta, mikä auttaa työnhakijoita palaamaan työmarkkinoille nopeammin ja pysymään työssä pidempään. Nopea työllistyminen parantaa yksilön taloudellista tilannetta sekä hyvinvointia. Kun työttömyysjaksot lyhenevät, myös työttömyysetuuksien maksaminen vähenee. Tämä vähentää julkisen talouden kustannuksia.

Julkisen talouden kestävyys sekä yksilön kannalta on keskeistä, että panostetaan palveluihin työttömyyden alussa, jotta työttömyysjaksot eivät turhaan pitkity. Nopeasti työllistyvät työnhakijat lisäävät työvoiman tarjontaa, mikä tukee talouskasvua ja yritysten kilpailukykyä. Työvoimapalvelujen vaikuttavuuden parantaminen on keskeinen tavoite, sillä tehokkaat palvelut voivat merkittävästi lyhentää työttömyysjaksoja ja vähentää julkisen talouden kokonaismenoja.

Tuetaan ammatillista, alueellista ja kansainvälistä liikkuvuutta työvoimapula-aloille

Tavoitteena on, että ammatillinen liikkuvuus on kasvanut, mikä on parantanut työvoiman saatavuutta työvoimapula-aloilla. Työllisyysalueet tekevät keskinäistä yhteistyötä ammatillisen ja alueellisen liikkuvuuden osalta, mikä parantaa työvoiman saatavuutta eri alueilla. Eri toimijoiden asiantuntijuutta hyödynnetään tehokkaasti, mikä tukee liikkuvuuden edistämistä ja työvoimapula-aloille kohdentamista. Rakennemuutokset, sekä positiiviset että negatiiviset, on saatu hoidettua hallitusti, mikä vähentää työmarkkinoiden häiriöitä ja tukee kestävästä työllisyyttä.

Työvoimaviranomaisilla on keskeinen rooli alueellisen ja ammatillisen liikkuvuuden edistämisessä. Erityisen tärkeää on, että työvoimaviranomaiset tekevät keskinäistä yhteistyötä tässä asiassa, jotta yritysten tarpeisiin voidaan vastata tehokkaasti. Ammatillinen, alueellinen ja kansainvälinen työvoiman liikkuvuus on keskeistä sekä kansantalouden että yksilön kannalta, sillä se mahdollistaa osaamisen tehokkaan hyödyntämisen ja työvoiman saatavuuden parantamisen.

Vahvistetaan alueen elinvoimaa yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa

Alueen elinvoiman kasvattaminen laajassa eri toimijoiden välisellä yhteistyöllä on tärkeää sekä kansantalouden että aluetalouden kannalta. Se luo uusia työpaikkoja, lisää alueen kilpailukykyä ja houkuttelevuutta sekä parantaa asukkaiden hyvinvointia. Yhteistyö mahdollistaa resurssien tehokkaamman käytön ja innovaatioiden syntymisen, mikä tukee kestävästä talouskasvusta.

Tavoite pohjautuu hallitusohjelman kirjauksiin, jotka korostavat kansainvälistä rekrytointia ja työvoimapalvelujen uudistamista sekä yritysten kasvun vahvistamista. Laaja yhteistyö eri toimijoiden välillä on keskeistä, jotta voidaan vastata kasvualojen palvelutarpeisiin, edistää yritysten kasvua ja kilpailukykyä, hyödyntää kansainvälistä osaamista työntekijöiden ja TKI-toiminnan tarpeisiin sekä tukea olemassa olevia yrityksiä elinvoiman ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Tavoitteiden seuranta

Työ- ja elinkeinoministeriö seuraa tavoitteita vuosittain erikseen vahvistetuilla mittareilla. Kehittämisen- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) vastaa tavoitteiden seurantamittareiden valmistelusta. Tavoitteiden seurantamittarit valmistellaan valtioneuvoston asetuksen (TEM/2024/73) 30§:ssä määritetyllä tavalla siten, että tavoitteiden toteutumista voidaan seurata ja arvioida pääosin tavoitteiden vahvistamista seuraavan kalenterivuoden osalta.